

Leerrede over Lukas 2: 6 en 7 (vervolg), op 1e Kerstdag 25-12-1956 middagdienst, te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - De Lofzang van Zacharias: 1 en 2

Lezen - Lukas 2: 22 t/m het einde.

Voorrede.

Het is als een uitnemend loflied, wat wij lezen in het 9e hoofdstuk van de profeet Jesaja: "Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder." Is het niet een zeer opmerkelijk woord, dat Jesaja alzo een loflied opheft over wat nog te wachten stond? Want hij spreekt niet: een Kind zal ons geboren worden, en een Zoon gegeven worden, maar hij heeft het over: is geboren en is gegeven.

Wij voelen daarin aan, dat de waarachtigheid dat God Zijn lieve Zoon zou schenken, zich zó bij hem heeft aangediend, dat Hij er van sprak alsof het reeds geschied was. Het is ook geen wonder dat de profeet als in vervoering geraakte! Adam is geschapen als een volwassen persoon, verrijkt met de heerlijkheid Gods, met Zijn beeld, bestaande in kennis, gerechtigheid en heiligheid. Dat beeld heeft hij echter door zijn overtreding verloren. Daar hij als verbondshoofd stond, heeft hij zich met zijn ganse nageslacht in een poel van ellende geworpen. Ook onze kinderen zijn daaronder begrepen; zij zijn de verdoemenis in Adam mede deelachtig.

De profeet zingt een loflied: "Een Kind is ons geboren!", daarmede te kennen gevend, dat de liefde Gods zó oneindig groot is, dat Hij Zijn Zoon gaf, en dat die Zoon geboren werd als Kind om ook onze kinderen op te nemen.

Kinderen, je moet op het Kerstfeest er maar goed aan denken, dat er niet alleen staat dat de volwassenen de belofte toekomt, maar dat er nog apart bij staat: "En uw kinderen, en allen, die daar verre zijn, zovelen als er de Heere, onze God, toe roepen zal." De Heere Jezus is als Kind geboren, om als Kindervriend ook kinderen te kunnen opnemen.

In het formulier van de Doop komt onder meer aan de ouders de vraag voor, of zij geloven dat onze kinderen in Christus geheiligd zijn, en alzo als lidmaten Zijner gemeente behoren gedoopt te wezen. Denkt u eens even in, wat de opstellers van het formulier daar op het oog hebben gehad. Toch dit, dat Christus zulk een volkomen Zaligmaker is, dat Hij dat ook wil zijn voor onze kinderen. Nu kunnen kinderen met hun verdriet, met hun problemen, met hun kindersorgen, bij Hem terecht.

Dus kinderen, als je in moeilijkheden zit, of je hebt verdriet, of last van je ondeugend hart, of wat ook voor ellende, buigen jullie dan je knieën maar en roep God en Christus aan. Dan mogen jullie gerust zeggen: "Heere Jezus, Gij zijt toch óók Kind geweest." En als je jezelf alléén voelt (dat weet ik nog van toen ik een kind was: al had je een vader, een moeder, maar dan kon ik me zo alléén gevoelen), dan moet je er maar aan denken dat de Heere Jezus als Kind geboren wilde worden, om ons in onze eenzaamheid en ons ongeluk te dienen. O, de liefde van Christus is zó groot, niemand is in staat dat te kunnen uitspreken.

En ouders, als je met je kinderen geen uitweg weet: Christus wilde als Kind geboren worden om ook onze kinderen te kunnen zaligmaken.

Dat is dan daartoe, dat wij vrijmoedigheid zouden gebruiken om met onze kinderen tot Hem uit te treden. Het kan, als het ons drukt, wel zó voor ons zijn, dat het ons als een te grote vrijmoedigheid toeschijnt. Ja zelfs, alsof wij brutaal zouden zijn, maar voor Christus was het niet te gering om kind te worden, terwijl Hij der engelen Heer en Hoofd was. Hij wilde zelfs in een beestenstal geboren worden, om beneden allen te komen, daaronder te gaan staan en al in Zijn geboorte te gaan bewijzen wat Hij later sprak: "Ik ben niet gekomen om gediend te worden,

maar om te dienen, en Mijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen." Christus kwam dus om te dienen! Och, dat wij een hart hadden om ons te laten dienen. Want dat is Zijn werk: dienen. Hij wil Zijn werk (ja, laten wij het nog anders zeggen), Hij wil Zijn liefde, Zijn hart kwijt.

Is het wonder dat die grote profeet Jesaja zulke verheven taal zong: "Een Kind is ons geboren?" En er bijvoegt: "Een Zoon is ons gegeven?", daarmee uitdrukkelijk de kracht en autoriteit, waarvan nog nader verklaard wordt: "De heerschappij is op Zijn schouder." Wij zijn wel gevallen Adamskinderen, maar bij Hem is macht om allen die Hem nodig hebben te dienen, te zegenen en te beweldadigen. Neemt dat, doopouders - het is uw eerste kind - goed in u op. Want daar kunt gij voor uzelf terecht en ook met uw kind. Al leert gij kennen dat deze wereld ulieden geen thuis biedt, maar dat is wel bij Hem te vinden.

Eer wij overgaan tot het bedienen van de Heilige Doop, en Gods Woord opslaan waaruit wij vanmorgen zijn begonnen te spreken, zoeken wij eerst Gods aangezicht om een verbeurde zegen.

Bediening van het sacrament des Heiligen Doops.

Gaan wij dan eerst over tot het bedienen van de Heilige Doop.

De hoofdsom van de leer ... enz., (het gehele doopformulier t/m de beantwoording van de vragen: Ja).

Toespraak:

Ik behoef tot ulieden niet in het bijzonder te spreken over de leer, want gij zijt daar van uw jeugd af in opgevoed, en wij hebben elkaar reeds vele jaren gekend, ook van catechisatie. Gisteren zei u, dat gij verblijd was, dat gij uw kind het sacrament des Doops kon en mocht laten toedienen. Daar zijn ook redenen voor. Want onze kinderen zijn in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren, en nu reikt die Majesteit in Zijn eeuwige trouw en liefde ons in het sacrament des Doops als de hand, opdat, als gij dan zelf geen uitweg weet, voor uzelf niet en ook niet voor uw zaad, Hij u als vervrijmoedigen wil: dan kunt gij bij Mij terecht.

Mag ik u er dan toe opwekken: maakt daar het gebruik van. Buigt samen veel uw knieën, roept God aan voor uzelf en voor uw zaad. Want daar Hij in het sacrament Zich ons zaad wil toeëigenen, is Hij toch geen ledig Toeschouwer als wij doen wat Hij gebiedt, en er mede tot Hem uitreden, er mede bij Hem zijn?! Toe, neemt dat ter harte, en doet daar uw voordeel mee, en gij zult ervaren dat, wanneer gij dat Koninkrijk zoekt voor uzelf en voor uw kind, gij door des HEEREN gunst geleid, en zegen en gerechtigheid, van God, die God des heils, zult ontvangen.

Dat Hij u daartoe rijkelijk van Zijn Geest toeschikke, opdat gijlieden moogt doen wat Hij u gebiedt, opdat, als uw taak en uw loopbaan eenmaal geëindigd zullen zijn, gij in die grote dag der dagen vrijmoedigheid moogt hebben voor Zijn aangezicht, zeggende: zie, hier zijn wij en het zaad dat Gij ons genadiglijk schonk, en dat tot eeuwige dankzegging aan Zijn Majesteit.

Dat zij zo.

Albert; Ik doop u in de Naam des Vaders, en des Zoons en des Heiligen Geestes. Amen.

(Staande gezongen Psalm 134: 3 - Dat 's HEEREN zegen op u daal ...)

Eindigen wij met dankzegging. (Het dankgebed van het formulier).

Tekst.

Het woord waarvoor wij wederom uw aandacht vragen vindt gij in het tweede hoofdstuk uit het heilig Evangelie naar de beschrijving van Lukas, nu in het bijzonder het zesde en zevende vers, waar Gods Woord aldus luidt:

6. *En het geschiedde, als zij daar waren, dat de dagen vervuld werden, dat zij baren zou.*
7. *En zij baarde haar eerstgeboren Zoon, en wond Hem in doeken, en legde Hem neder in de kribbe, omdat voor henlieden geen plaats was in de herberg.*

Leerrede.

In de morgendienst hebben wij bij drie zaken stilgestaan, namelijk:

- 1e. Hoe keizer Augustus regeerde.
- 2e. Hoe God het deed.
- 3e. Hoe Jozef en Maria zich daaronder gedroegen.

In de verzen zes en zeven, die u zo-even zijn voorgelezen, komt de vrucht openbaar, want door het gebod van de keizer Augustus is in helderheid openbaar geworden, dat Maria en Jozef uit het ware zaad van David waren. Dáárom moesten ze naar Bethlehem.

Laat ons vanmiddag dan stilstaan bij:

- 1e. Dat er voor hen geen plaats was in de herberg.
- 2e. Dat zij in een stal - een plaats voor beesten - terecht kwamen.
- 3e. Dat dáár, in die lage staat, de Heere Christus geboren wilde worden.

Wij zien in deze geschiedenis, dat Jozef en Maria naar Bethlehem zijn gegaan door de regering Gods (waaronder ook de keizer Augustus stond, hoe goddeloos hij ook was). Wij hebben dat zó genoemd: dat zij als aan de hand Gods als kinderen gingen en dat Hij hen bracht waar ze moesten wezen.

Nu zijn onwillekeurig de gedachten van een mens toch zó, dat als God zó zorgvuldig Zijn kinderen leidt (want dat dééd Hij hier toch), dan moet het toch ook wel zó zijn, dat er bij de mensen enig gevoel, of laten wij het zó zeggen, enige aanraking in het hart moet zijn, waardoor zij gevoelen dat er hier een paar koningskinderen zijn die geleid worden door de milde en wonderdoende hand van God. Ja, dat zou men zo denken! En, dan zullen er toch ook wel enigen zijn, die als om strijd, uit dat gevoel, hun huis, hun slaapkamer, hun beste bed zullen aanbieden. Mijne vrienden, zullen wij er goed rekening mee houden dat er wel veel moeilijkheden in de wereld zijn, maar dat, als het er uiteindelijk op aankomt, het werk Gods, het werk der genade, gehéél en al afgescheiden is van de mens en van al wat menselijk is? Laat een ieder daar rekening mee houden! Anders doen wij veel grote en bittere teleurstellingen op, hetgeen eigenlijk niet nodig is.

Neen, wij verstaan uit deze geschiedenis dit: daar komen er twee "aansjokken" (kunnen wij toch wel zeggen, nietwaar?), úiterst vermoeid. Zij hadden een tocht te voet achter de rug, een afstand ongeveer van hier tot Groningen toe. En dan Maria in zúlke omstandigheden! Immers, er stond een Kind geboren te worden.

Eindelijk komen ze binnen Bethlehems muren. Jozef is daar een bekende en dat zal met Maria ook wel het geval geweest zijn, want zij waren beiden uit het huis en het geslacht van David. Zij zullen wel aanstonds naar een plaats gegaan zijn waar zij stellig van gedacht hadden, daar een goede herberg, een tehuis te vinden. Maar nu is het woord tot hen: "Géén plaats."

Máár ... voelden die mensen dan niet aan wat voor mensen Jozef en Maria waren en bemerkte men niet wat Maria onder het hart droeg? Welnee, in het allerminst niet! Wat doet opgeld in deze wereld? Dat is toch: grootheid, rijkdom, aanzien, bijzonder, apart? Och ja, dáár is aanhang genoeg voor, dáár loopt alles achter aan. Maar de eenvoudigheid zoals die uit God is, hééft niet zoveel aanhang. Heus niet. Beter gezegd: hélemaal niet.

Naarmate de vreze Gods gering is, of er helemaal niet is, is het zelfs zó gesteld (ja, ik vind het wel verschrikkelijk om het te zeggen, maar laat ik het maar zeggen zoals het is), dat men voor

het eenvoudig zielzaligend geloof zelfs de neus optrekt. Ge zult misschien zeggen: "Maar man! wat zeg je nú?" Já heus, dat leert de ervaring. Voor dat geloof is er geen plaats. Wèl voor: "groot", en voor: "bijzonder", en: "apart". Want dàt is naar de natuur van de mens. Niet voor het werk van God, voor het werk der genade. Echt, in het mìnst niet. Of er moet plaats voor gemáákt wòrden, dàn is het wat anders. Daarom behoeft het ons niet te bevreemden, dat er voor die mensen geen plaats was.

Hoe moet het Jozef en Maria wel te moede geweest zijn? In onze geest zien wij hen daar door de nauwe straten van Bethlehem strompelen. Dáár nog eens gevraagd en dáár nog eens heen of anders zal het dáár dan wellicht kunnen? Maar ... óveral stoot men de neus: géén plaats! Kàn het nog minder? Neen, minder kan het niet. Er was voor Jozef en Maria en voor Christus geen plaats. Helemaal niet. Weet je waar wèl overal plaats voor was? Voor: "Wàt een tijd toch die we beleven met die Romeinen!" En: "Mens nog an toe!, moet je zó maar uit je werk stappen, hoeveel kost dat niet?" Dus: opstand, tegenstand, murmurering, haat! Het nationaal gevoel speelde bij dat volk een grote rol. Máár ... er was géén buigen onder het oordeel van God, onder het zware juk. En dáárom was er ook geen plaats voor Jozef en voor Maria en ook geen plaats voor wat Maria onder het hart droeg: voor Christus.

"Maar ... - zou men zeggen - moet het dan zó, dat Maria en Jozef op de straat moeten vernachten? En dat in de omstandigheden waarin Maria is. Immers, er staat een kind geboren te worden, moet dat dan op stráát gebeuren?" Als het aan de mensen gelegen had: gerúst, hoor! Och ja, achteraf had men daar heel "menselijk" over gesproken, zo in deze geest: "Heb je dat óók gehoord? Ja, dat is toch verschrikkelijk, hé? Ja, dat is erg, ... mèn's, als wij dàt geweten hadden! Dàt is toch beneden àlles."

Zie nu echter hierop, dat al was er geen plaats in enig huis of enige herberg, al waren zij uitgeput van vermoeidheid en al gingen zij in de grootste narigheid, zij gingen nochtans aan 's Vaders hand. Já, wèrkelijk! Anderen hadden hier de ruimte, die hadden alles tot hun beschikking. Denkt maar eens aan koning Herodes en aan keizer Augustus. Ja, hoevelen waren er niet, die mannen waren van naam en aanzien, ook van de kerkelijke overheden, bijvoorbeeld de hogepriester, die een miljoen inkomen 's jaars had, die hadden allemaal de ruimte. Maar ... liepen díe aan 's Vaders hand? Neen, die konden hun éigen weg wel gaan.

Wat wij hier van Jozef en Maria lezen, dat is de weg van God. Christus stond geboren te worden. Hij wordt nog gedragen onder Maria's hart en bewandelt, om zo te spreken, nu al de onderste weg. Jáá! En dat tot troost voor al diegenen, die waarlijk ellende beleven. Want Gods Woord leert ons, dat Hij voor al degenen, die Hij zo uitnemend lief heeft, een pad heeft gebaad dat uit de wereld tot Hem leidt, ja dat Zijn lieve Zoon ver, vèr, VER beneden allen kwam. Daarvan zeiden wij reeds, dat Hij niet gekomen was om gediend te worden maar om te dienen. Mag ik dan een ieder opwekken, dat, als gij in wegen van druk, van duisternis gaat, het zelfs zó is zoals wij in Jesaja 50 lezen van diegenen die de Heere vrezèn, dat wanneer zij in duisternissen wandelen (het staat er niet in enkelvoud maar in meervoud, dus de ene duisternis over de andere heen), en geen licht hebben, dat die dan nochtans betrouwen op de Naam des HEEREN, en steunen op hun God. Laat dan in de duisternis en ellende alle steunsel ontvallen, dan blijft Híj over, Die in de diepste, laagste plaats kwam, om te dienen. Och, laat ons het toch leren om ... of laat ik het liever zó zeggen: laat ons het àfleren om altijd te protesteren tegen de wegen van God, en laat ons eens iets leren van vereniging met Zijn lieve wil.

Er was dus voor hen geen plaats. Die mensen vonden geen tehuis. En hoe is het met ons, als onze ogen waarlijk verlicht worden door Gods Geest? Dan hebben wij in Adams bondsbreuk ons tehuis verloren. Wij zijn zwervelingen geworden op deze aarde. Dan komt voor de dag, zowel bij kinderen als bij volwassenen, al zijn wij omgeven door diegenen, die ons lief en dierbaar zijn en die ons als op de handen dragen, dat wij moeten bekennen: "Ik ben zo alléén, want ik ben God kwijt; ik ben een zwerver op de aarde, ik vind geen tehuis."

En nu moeten wij toch eens zien, die Koning verliet rijk en troon, Zijn tehuis, en Hij kwam hier op een aarde, die vervloekt was door de zonden, op een aarde waarvan degenen, die tot de werkelijkheid komen, moeten zeggen "Hier heb Ik geen tehuis."

Als wij een "tehuis" in deze wereld hebben, dan staat het met ons niet goed, hoor! Want deze wereld staat ten vure opgeschreven, en als wij daarin ons "tehuis" hebben dan zullen wij er mede vergaan. Wij moeten zwervelingen op aarde worden, uitlanders, opdat wij een tehuis bij God zoeken. Hij kwam in die lage plaats: geen tehuis. Waartoe? Om een tehuis voor ons te verwerven. Ja! Om een tehuis te bereiden en een stad met fundamenten, een tehuis met vele woningen. Dáártoe kwam Hij. Is het niet uitnemend? Daartoe zond God Zijn Zoon. Want Hij wilde ons zo'n tehuis bereiden.

Géén plaats! Het is toch erg! En toch waren het waarlijk kinderen Gods! Heus waar, het waren kinderen Gods, en nog wel bij uitnemendheid. Maar die Majesteit heerst in gerechtigheid. Wij zien dus, dat Hij geen vlees ontziet. Niet bij Jozef, niet bij Maria en ook niet bij u en bij mij. Daarom, al schreien wij nòg zoveel tranen als wij in duisternis en tegenspoed gaan, God ontziet geen vlees. Maar Hij wil ons onder kruis en in duisternis leiden en ons leren dat al de ellende er is door de zonde, maar dat alle zegeningen en weldadigheden uit de genade zijn, die door Christus verdiend en verworven zijn, opdat wij Hèm boven alles zouden eren.

Hier staat dan een Jozef. God Zelf had hem door de engel Gabriël vermaand dat hij niet moest vrezen Maria tot zich te nemen. Dat Heilige Dat in haar ontvangen was, was van de Heilige Geest. En nu zien wij hier een man staan -- (denkt het u toch eens in!), die door een engel op Goddelijk gezag is vermaand en onderwezen Maria, met wat zij onder het hart droeg, onder zijn bescherming te nemen --: "Wat moet ik beginnen?" Wij zouden zeggen: "Als God iemand iets oplegt, wel, dan kan zo iemand natúúrlijk uit de weg, want daar zorgt Christus toch voor." Inderdaad, dat dóét Hij; want hier heeft God óók gezorgd! Maar Jozef heeft daar wel gestaan met: "Wat moet ik nú beginnen??"

Zal het bij hem niet zo geweest zijn: "Och God, ontfermt U over ons, want bij de mens is geen ontfermen?!" Maar God wil ons dáár juist hebben, zodat wij het alléén bij Hèm zoeken. Hier zien wij dus een verheven voorbeeld voor heel de christenheid. Jozef wist het niet meer, en nu heeft hij zich daardoor tot God moeten wenden. Maar, nú zal er toch wel een wonder gebeuren? Daar, waar niets anders overblijft dan God alléén, dáár moet toch wel wat bijzonders plaats vinden? Bijvoorbeeld, dat er (ik zal maar eens iets noemen) een rijke heer of dame is, die zegt: "Och, lopen jullie zo te zwerven? Dat kan ik niet langer aanzien. Liever ga ik op de grond liggen, komen jullie maar hier, dan sta ik mijn bed aan jullie af." Nee hoor, ook niet.

Waar moest Jozef, met de zorg die hij had, in zúlke omstandigheden, ten laatste toch ... ja, waar denk je naar toe? Naar een beestenstal! Dat zal Jozef ook wel voor het laatst gehouden hebben! Wie doet dat nu? Maar (wij komen er hier nòg eens op terug) Jozef en Maria zijn dáár, in die stal, terechtgekomen doordat zij als kinderen aan 's Vaders hand liepen. Hij bestuurt en regeert het àlzó! En dat tot troost, tot blijdschap, ja tot zielsvervoering voor allen wier ogen er voor open gaan, ja om te zingen:

Heilig zijn, o God, Uw wegen;
Niemand spreek' Uw hoogheid tegen; ...

Nu moeten wij ons de omstandigheden waarin die mensen waren eens indenken: op de straat te blijven, ja, dat is toch wel tè erg. Dàn maar in een stal, want die geeft ten minste nog éne beschutting. Een stal is een plaats voor beesten. De mensen gingen niet opzij, maar de beesten zijn gewilliger, die gaan wèl uit de weg voor een paar kinderen Gods en voor de Heere Christus. Wat de mensen niet deden, dat deden de dieren.

Wij zien dus die mensen hier een onreine beestenstal betreden, waar wat stro en voeder was, maar waar ook mest en vuil op de grond liggen. Geen aangename plaats, neen, waarlijk niet. Maar ... Christus kwam om te díénen. Want het aardrijk is vervloekt om onzentwil. En Hij is gekomen om héél de vloek op Zich te nemen. Daarom was het nodig, dat Hij tot zùlk een diepte afdaalde.

Het is een zaak om ons te verwonderen. Ja, er staat nog: "Verwondert u, en verdwijnt." Het is zeer op zijn plaats als wij dat eens goed bedenken. Hij toch is der engelen Heer en Hoofd, de Gebieder van alles. Op één woord van Hem zou alles omvèrgelegen hebben: deze gehele wereld, het goddeloze staatsbestel van keizer Augustus inbegrepen. Doch Hij laat alles geworden, Hij laat hier alles zijn eigen leven, leven en gaat zùlk een plaats opzoeken: een beestenstal!

Hoe zal het daar geweest zijn? Mogelijk dat er in het duister een bakje was met olijfolie, waarin een stukje katoen walmde en brandde, opdat er nog enig licht zou zijn. Want het was donker, het was nacht.

Dan breekt de tijd en de stonde aan, waar veertig eeuwen over geprofeteerd was, en waar de kerk naar uitgezien had: "Och, dat Gij mij als een Broeder waart, zuigende de borsten mijner moeder!" Hij wilde zó Broeder zijn, zó in de grootste armoede komen, dat níemand, tot de geringste, de verwerpelijkste, de armelijkste toe (zowel geestelijk als uitwendig), zou kunnen zeggen: "Hij is veel te hoog, Hij is veel te ver weg." Dat noemt de apostel Paulus, dat Hij, Die het geen roef behoefde te achten Gode gelijk te zijn, de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen, en Zichzelve heeft vernietigd.

Om zo te spreken heeft de Koning al Zijn heerlijkheid afgelegd. Al werd Hij door de mensen nog zó terzijde gezet, als opzij gedrongen, in het donker, in een beestenstal geworpen, zeggende: "Dáár, dàt is dan Uw plaats, dat moet maar goed genoeg zijn voor U", Hij getroostte Zich dat alles, om de ellendigste van de ellendigen op te nemen. Hier blinkt toch in waarheid koninklijke luister uit, koninklijke majesteit en heerlijkheid! Want het was voor Hem maar een geringe zaak om in heerlijkheid, in luister te pralen. Maar dàt is koninklijk: om af te dalen beneden allen, en dat vrijwillig, uit loutere liefde.

Jozef en Maria, die twee koningskinderen, beiden uit het huis en geslacht van David, zijn dáár, waar God hen wilde hebben. David woonde in een cederen huis, en Davids Zoon ligt terneder in een beestenstal. Zó ver daalde de Koning af om te dienen. De eenvoudige Schriftuurtaal is: "Dat de dagen vervuld werden, dat zij baren zou", en zij baarde, naar het eeuwig welbehagen Gods, haar eerstgeboren Zoon. Wij lezen hier niet van nood, van lijden, van barensweeën.

Zij zijn uit Nazareth naar Bethlehem moeten gaan, hebben er rondgezworven omdat er geen plaats, geen tehuis voor hen was, en nu zijn ze in een beestenstal, in die lage, lage plaats. En dàr ontsluit zich dat eeuwig welbehagen van God. Hij toch had de wereld zó lief, dat Hij Zijn Zoon wenste te geven. En die twee, die Hij naar Zijn eeuwig welbehagen had verkoren, die zulk een weg van moeite en lijden hebben moeten gaan, hebben het eerste de zaligheid Gods mogen zien. Ja, dat geschiedt in díé weg. De Zoon Gods is geboren zoals alle kinderen geboren worden, maar er staat niets bij van smart en lijden. Dit weten wij wel, dat Hij geboren is in een beestenstal, op de kale, naakte grond, waar niets was om Hem te ontvangen. Dáár aanschouwde de Koning het levenslicht.

Het aardrijk was vervloekt, zeiden wij, om onzentwil. En nu komt dat alzó voor de dag, dat Hij geboren moest worden op de naakte, kale grond. O, eeuwige liefde, goddelijke liefde. Daar kunnen nu zondaars hun troost vinden. Hij is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen. Daar ligt nu een klein kind. Men zou zeggen: zulk een klein kind is geheel op de liefde en barmhartigheid van de moeder aangewezen. Zo zijn ook alle zondaren aangewezen op Hem, op Zijn liefde en barmhartigheid.

Hoe moest Maria, wier hart niet alleen als "moeder" van dit geliefde Kind klopte, maar die tegelijkertijd ook de moeder des Heeren was, haar Kind verzorgen? Want zelfs in het armste gezin, is, als er een kind verwacht wordt, alles van te voren in gereedheid gebracht. Dan heeft men voor alles zoeken te zorgen, alles al van tevoren in gereedheid gebracht, al heeft men er het brood voor uit de mond moeten sparen, want dít of dàt "móést" er komen. Maar hier hebben wij met een geval te doen, dat zó beneden alles is, want hier is níets!

Het enige dat Maria heeft, is een doek, een zwachtel van een centimeter of 8 á 10 breed en enkele meters lang, zoals dat wel meer in het Oosten bij armoede en nood voorkwam. Maria maakt van de nood maar een deugd. Vanaf de voeten wikkelt zij daar haar Kind in, mogelijk legt zij het uiteinde van die doek of zwachtel over neus en mond. Immers, zij waren in een stal, waar vuil, voeder en mest waren, dus waar ook volop vliegen en muggen geweest zullen zijn. Met het uiteinde van die doek kon zij haar Kind nog neus en mond bedekken, zodat er geen vlieg of mug in neus, mond of keel zou komen. Kàn het nog geringer? Nu kunnen wij zó laag niet afdalen of de Koning kwam daar nõg beneden. En dat alles, opdat wij zouden weten, dat Hij tot Hulp en Sterkte is. Wij moesten dat vers eerst nog maar even zingen. Het is het 7e vers uit Psalm 118:

De HEER is mij tot hulp en sterkte;
Hij is mijn lied, mijn psalmgezang; ...

Daar op de aarde, die van God vervloekt was, ligt een Kindeke, Dat der engelen Heer en Hoofd is. Jozef neemt dat Kindeke op -- het kan toch niet op de koude grond blijven liggen -- en dan wordt een voederbak, een kribbe, waar de beesten uit aten, de eerste rustplaats voor de Koning der koningen. O, eeuwige, goddelijke, grondeloze liefde! Hij, Die genoemd wordt: "het Brood Gods, Die uit de hemel nederdaalt, en Die der wereld het leven geeft", ligt daar in een voederbak terneder. Zo wilde de Koning doen om zondaars te kunnen dienen. Daarom is het Kerstfeest zulk een uitnemend feest.

Daar wij in een staat zijn, waaruit wij onszelf niet kunnen verlossen noch onze kinderen, zo zond God Zijn Zoon, opdat HIJ ons zou zijn tot Hulp en Sterkte. Daarom kwam Hij beneden allen. Láger kon het niet, maar was ook niet nodig. Bedenkt nu eens, is het ooit wel eens gebeurd als er ergens een koningszoon werd geboren, die onder zachte dekens lag in een kostbaar bed, versierd met gordijnen welke met goud geborduurd waren en allerlei gestikt werk, dat er dan een engel was die daarover een lofzang aanhief? Maar dat is wel gebeurd met de Koning der koningen! Daarom behoeft, al is Hij in een beestenstal geboren, geen ene christen verlegen te zijn met zo'n Koning, zelfs de engelen zijn het niet geweest.

Onder andere wordt in het boek: "De Openbaring", die Majesteit voorgesteld als zittend op een troon, en onder Hem een werk van saffierstenen en boven Hem een regenboog, omringd door engelen, cherubs en serafs. Welk een Majesteit, grootheid en heerlijkheid blinkt daar niet in uit. De engelen hebben vanaf het begin van hun aanwezigheid God geroemd vanwege de heerlijkheid Gods, de volmaaktheid van Zijn Wezen. Maar als dat Kindeke geboren is, en in doeken gewonden in de voederbak ligt, in die lage beestenstal, dan verlaten die vlekkeloze geesten zelfs de hemelen om bij die geboorte het loflied aan te heffen: "Ere zij God in de hoogste hemelen, vrede op aarde, in de mensen een welbehagen."

Nú kunnen mensen, gevallen mensen, zòndaren, zalig worden en dat door Hem. Goddelijke, eeuwige, grondeloze liefde en ontferming spreekt zich daar in uit! Mag ik dan een ieder er toe opwekken om deze wereld, met alles wat daartoe behoort, los te laten, prijs te geven? Want met de wereld komen wij bedrogen uit, ja, met àlles wat van de wereld is komen wij bedrogen uit. Met mensen kunnen wij een grote teleurstelling opdoen, maar hier worden de bewijzen geleverd, dat wij met Eén te doen hebben, met Wie geen mens teleurstelling kan opdoen.

Die in zó'n laagte geboren wilde worden om te bewijzen: Ik kan en Ik wil dienen. Zó lief dan had God de wereld.

Laat dan ook alle hoogheid bij ons geweerd zijn. Hovaardij heeft God altijd gehaat in Zijn Jakob. Past hoogmoed bij een christen, terwijl hun Hoofd een stal koos tot eerste rustplaats en een voederbak? Dat past toch niet? Maar als wij nu christenen zijn die niet kwijt kunnen raken: ik ben een zondaar, een groot zondaar, een verwerpelijk zondaar en waar dat een dóórlopende kennis is, waarin wij er al meer en meer achter komen: zondaar, zondaar, zondaar te zijn, verwerpelijk, verwerpelijk, dan past het juist bij elkander, namelijk zij zondaars en dan zùlk een Koning. Hij heeft Zich niet geschaamd om zondaars, Zijn broeders te noemen. Wij leren alleen in een weg van vernedering Hem kennen als onze oudste Broeder. Niet in een andere weg, maar juist dáárin.

Wat zal ik daar dan nog aan toevoegen? Dat God het doe door Zijn lieve Geest, ons verlichtend, schikkend, richtend en daartoe vormend dat Zijn Zoon voor ons de Schoonste zij onder de mensenkinderen, die edele Plant van Naam, Die wij verheffen boven alles, met Wie wij kunnen leven en ook kunnen sterven, in Wie alle gaven, schatten en weldaden zijn die wij van node hebben, om hier al te beginnen met lof aan God, om het straks nog eens te mogen doen in volmaaktheid.

Verheffe Hij dan over ons Zijn licht en aanschijn om Zijns verbonds wil. Amen.

Slotzang.

Psalm 75: 1, 4 en 6

1.	U alleen, U loven wij; ...
4.	Geen geval, geen zorg, geen list, ...
6.	'k Zal dit melden, 'k zal altijd ...

Zegen.